

Protokoll fört vid pleniföredragning

Närvarande

VT - HJ - TE - AH-J -AH - FK - AR - CW

Frånvarande

Justerat

Omedelbart

Ordförande

L a n t r å d

Veronica Thörnroos

Föredragande

Vicelantråd

Harry Jansson

Protokollförare

Förvaltningschef

John Eriksson

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 22

Vtm Ingrid Zettermans skriftliga fråga av den 18 augusti 2020.

ÅLR 2020/6407

91 Rk1

Vtm Ingrid Zetterman har ställt följande skriftliga fråga: ”Anser landskapsregeringen att det budgetdirektiv som gick ut till myndigheter är välövertvägt inom utbildningssektorn?”.

Landskapsregeringen beslöt att minister Annika Hambrudd besvarar frågan muntligt.

Nr 23

Dialog gällande gränsrestriktioner.

ÅLR 2020/6592

90 Rk1

Landskapsregeringen beslöt översända skrivelse till statsminister Sanna Marin enligt bilaga 1.

33-final.pdf). Trenden för hela Sverige och de flesta regionerna var igen nedåtgående den senaste veckan (vecka 34)

(<https://experience.arcgis.com/experience/19fc7e3f61ec4e86af178fe2275029c5>).

Ålands band till Sverige är historiskt sett mycket starka och utgör en del av fundamentet för den åländska självstyrelsen. Åland med sin geografiska placering mitt emellan Finland och Sverige har en omfattande arbetskraftspendling som är nästan lika stor som den i gränskommunerna i norra Finland. Åland med ca 0,54 procent av Finlands befolkning står för nästan 15 procent av arbetskraftspendlingen till annat nordiskt land.

Vidare är handelsutbytet (se tabellen gällande Ålands utrikeshandel nedan) och turismen omfattande samt många studerande reser över gränsen mellan Åland och Sverige. Över 60 % av de åländska studerandena utanför Åland studerade i Sverige 2019. Dessutom har flyttningsrörelserna mellan Åland och Sverige varit omfattande, vilket medfört att det finns släkt- och familjeband som spänner över gränsen.

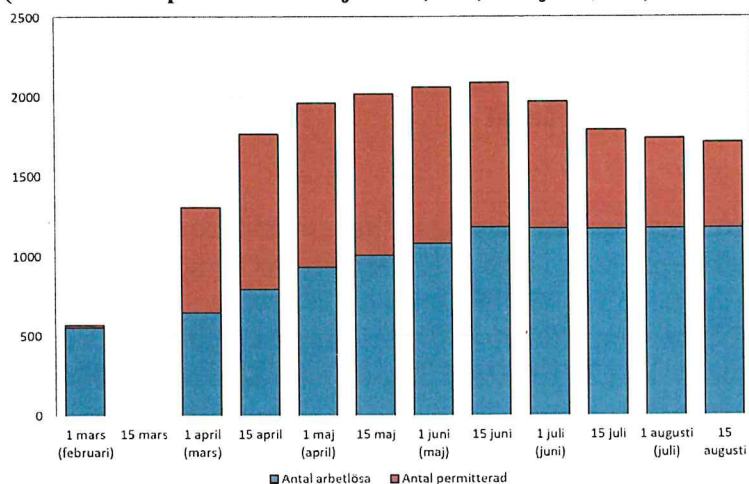
Utrikeshandeln år 2018–2019 fördelad efter region

	Varuvärde, 1 000 euro		Andel i % 1 000 euro
	2018	2019	
Import enligt avsändningsland			
Totalt	200 626	221 452	100,0
Sverige	122 389	114 345	51,6
Övriga Norden	16 611	18 168	8,2
Övriga Europa	58 185	83 502	37,7
Amerika	1 095	2 586	1,2
Asien	2 324	2 848	1,3
Export enligt bestämmelseland			
Totalt	100 689	128 308	100,0
Sverige	30 612	39 467	30,8
Övriga Norden	2 280	4 490	3,5
Övriga Europa	35 960	38 121	29,7
Amerika	4 100	11 713	9,1
Asien	7 185	14 155	11,0

Åland och den åländska ekonomin har drabbats hårt av pandemin och gränstängningarna. Antalet arbetslösa har stigit kraftigt och landskapsregeringen utgår ifrån att arbetslösheten kommer att stiga ännu mer i höst och i vinter.

Antal arbetslösa samt permitterade arbetssökande mars -15 augusti 2020

(Arbetslöshetsprocent totalt i juli: 11,2 %, i maj: 13,4 %)

Vad gäller gränstrafik mellan Åland och Sverige samt trafiken mellan Åland och Finland bör särskilt beaktas landskapsregeringens synpunkter, Ålands insulära läge samt den åländska sjukvårdens kapacitet i förhållande till risken att en åtgärd medför att smitta sprids vidare till övriga Finland. Bedömningen av hur stor risken är för smittökning om gränserna öppnas mer kontra risken för ännu allvarligare samhällsskada av fortsatta gränsrestriktioner är central. I detta sammanhang är det viktigt att landskapsregeringen får tillgång till de analyser som gjorts och att en dialog förs med Åland så att Ålands situation och särställning beaktas vid beslutsfattandet om gränsrestriktioner. Landskapsregeringen framhåller i sammanhanget att landskapsregeringen i stöd 30 § 9 punkten självstyrelselagen handhar de uppgifter som enligt smittskyddslagstiftningen ankommer på kommunerna eller riksmyndighet.

Avslutningsvis och med hänvisning till det som framförs ovan önskar landskapsregeringen betona kravet på hörande enligt 33 § självstyrelselagen för Åland. Enligt 33 § självstyrelselagen ska republikens president, statsrådet, ett ministerium eller någon annan myndighet höra landskapsregeringen innan föreskrifter som uteslutande gäller landskapet eller som annars har särskild betydelse för landskapet utfärdas. Landskapsregeringen ska således höras innan nya beslut fattas eller allmänheten informeras, så att berörda myndigheter får klart för sig vilka praktiska och juridiska frågeställningar som uppkommer och hur de lämpligast hanteras.

Landskapsregeringen förutsätter att en faktisk diskussion förs mellan landskapsregeringen och riksmyndigheter innan beslut gällande gränsrestriktioner fattas. För Åland är det centralt att en lättnad av gränsrestriktioner gentemot Sverige snarast övervägs. Landskapsregeringen anser det även viktigt att de strukturer som byggts upp genom det mångåriga nordiska samarbetet inte skadas.

L a n t r å d

Veronica Thörnroos

Vicelantråd

Harry Jansson

FÖR KÄNNEDOM:

Ålandsminister Anna-Maja Henriksson
Inrikesminister Maria Ohisalo
Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru
Riksdagsledamot Mats Löfström
Institutet för hälsa- och välfärd (THL)
Ålands Lagting, självstyrelsepolitiska nämnden